

МІНІСТЕРСТВУ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ ТА У СПРАВАХ ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ ВІД НАСЛІДКІВ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ

Повідомляємо, що за результатами організованої ПРООН та КУГС поїздки по Україні представників зарубіжних засобів масової інформації (2-6 квітня ц. р.) для ознайомлення з Чорнобильською проблемою, швейцарська газета «Le Temps» у номері від 10 квітня ц. р. вмістила репортаж її кореспондента, учасника поїздки Л. Ніколе.

Суть згаданого репортажу досить вдало відображається його загальним заголовком «Станцію закриють, але через 14 років після катастрофи ситуація — драматична, як ніколи». Автор публікації подає свої враження від поїздки до зони відчуження, відвідання центру соціально-психологічної реабілітації у Славутіч, спілкування з «самоселами» тощо.

Привертає до себе увагу перша частина матеріалу під заголовком «Чорнобиль звертається за допомогою, але він більше нікого не цікавить», яка надає емоційний настрій всьому репортажу. Кількома штрихами, у загальних ри-

сах, але досить точно, автор змальовує драматичну ситуацію в країнах, що страждали, повідомляє про діяльність ООН у справі надання їм допомоги, а також ставлення до цієї проблеми країн-донорів.

Ще одна частина публікації під заголовком «Зупинка атомної станції, так, але коли і якою ціною?» викладає ситуацію навколо питання закриття Чорнобильської АЕС. Варто відзначити, що за своїм обсягом та спробою донести до читача драматизм чорнобильської проблеми цей репортаж — перша за останні роки подана газетою «Le Temps» публікація з Чорнобильської проблематики.

Надсилаємо ксерокопію згаданого репортажу, а також виклад найбільш цікавих з точки зору Постійного представництва, його частин.

Постійне представництво України при відділенні ООН та інших міжнародних організацій у Женеві (ПРООН) і надалі відслідковуватиме відображення у засобах масової інформації результатів поїздки, як і Чорнобильської проблеми загалом, та інформуватиме відповідні установи.

З повагою, Постійний представник України М. МАЙМЕСКУЛ.

ЧОРНОБИЛЬ ЗАКЛИКАЄ НАДАТИ ДОПОМОГУ, АЛЕ ВІН БІЛЬШЕ НІКОГО НЕ ЦІКАВИТЬ

Чорнобиль — за це вже сплачено. Але сьогодні час працює проти жертв найбільшої ядерної катастрофи усіх часів, наслідки якої, як здається, майже поза часом. У Міністерстві охорони здоров'я України про це говорять прямо. «Немає можливості визначити дату, відраховуючи від якої можна було б стверджувати, що з Чорнобилем буде покінчено через 10, 20 років. Дійсно, і через тисячоліття людство страждатиме від наслідків цієї трагедії. Але уже через 14 років Чорнобиль більше нікого не цікавить, принаймні його гуманітарний аспект. ООН, що підготувала та розповсюдила у 1997 р. програму допомоги Україні, Росії та Білорусі (60 проектів) на загальну суму 90 млн. дол., має гіркий досвід з цього питання. Оскільки тільки 1,5 млн. дол. США, головним чином американського походження, надійшло до ООН-івської скарбниці, країни-донори ввічливо радили переглянути виміри цієї програми. Сьогодні кількість проектів скоротили з 60 до 9: це — модернізація лікарень, створення центрів реабілітації для дітей, очищення шкіл, лікарень та дитячих садків, створення структур з виготовлення молока та харчування дітей, підтримка соціально-психологічних центрів для ліквідаторів — 600 тис. осіб, які брали безпосередню участь в очищенні території станції, програма досліджень медичних наслідків для дітей, батьки яких отримали значні дози радіації. Загальна вартість згаданих проектів — 9,1 млн. дол. Але й тут донори не поспішають — дотепер було зібрано лише 400 тис. франків. ООН б'є на сполох, випускаючи брошуру «Чорнобиль, катастрофа, що продовжується», яка містить інформацію щодо найбільш драматичних моментів цієї проблеми: 6 тис. кв. км сільськогосподарських угідь оголошено такими, що не можуть використовуватись через забруднення; 3,5 млн. мешканців України, серед яких 1,5 млн. дітей, були безпо-

СТАНЦІЮ ЗАКРИЮТЬ, АЛЕ ЧЕРЕЗ 14 РОКІВ ПІСЛЯ КАТАСТРОФИ, СИТУАЦІЯ — ДРАМАТИЧНА, ЯК НІКОЛИ

середньо вражені радіацією, сьогодні 73 тис. з них оголошені інвалідами на все життя. Росія перебуває не в кращому стані, маючи 570 тис. осіб, які вважаються враженими. Кількість захворювань на рак щитовидної залози — головний медичний наслідок Чорнобиля — постійно зростає. Діти, у т. ч. ті, що на момент катастрофи перебували в утробі матері, лишаються найбільш вразливими. Не варто вже й говорити про розумове відставання новонароджених, проблеми безпліддя або кардіологічні проблеми. Окрім того, мало що відомо про довгострокові наслідки опромінення. Ні Україна, ні Росія, ні Білорусь не в змозі фінансово протистояти цій людській катастрофі. ООН пропонує, щоб 3% від 396 млн. дол., що були обіцяні світовим співтовариством на поновлення «саркофага» станції, були виділені на гуманітарну булазь.

Через 14 років після катастрофи управління людськими, санітарними, психологічними та технічними параметрами аварії ставить українську економіку на коліна. Міжнародне співтовариство відмовляється надалі фінансувати програми допомоги ООН.

ЧОРНОБИЛЬ, ЗАНУРЕННЯ В ЗОНУ ВІДЧУЖЕННЯ

Ось нарешті відомий бетонний «саркофаг», збудований післям у перші травневі дні 1986 року для ізоляції радіоактивних останків реактора, який вибухнув 26 квітня 1986 року в 1 год. 23 хв. 48 секунд. І якщо ця звістка швидко обійшла увесь світ, то на місці було інакше. 30 квітня 1988 р. основна щоденна українська газета того часу «Радная Україна» (так у тексті) нарешті торкнулась цього питання, вмістивши просте, коротке та без сумніву, найбільш концентроване в історії журналістики повідомлення. «На Чорнобильській атомній станції трапилося аварія. Було пошкоджене один реактор. Були здійснені усі необхідні заходи, буде створено урядову комісію».

Сьогодні стіна товщиною 8 метрів відокремлює «саркофаг» від 3-го реактора, який нині функціонує. 12 тис. людей працює в зоні відчуження, 6 тис. — безпосередньо на станції, решта — на 11 підприємствах, які, як повідомив відповідальний за цю зону заступник міністра Володимир Холоша, займаються «мінімізацією наслідків катастрофи». Тобто вони намагаються запобігти розповсюдженню радіоактивності за межі забороненої території. У цьому плані великі надії покладаються на поновлення лісів, оскільки дерева служать каталізатором та затримують раді-

оактивний пил. Ось чому сьогодні жалкують з приводу вирубування та поганого поховання забруднених дерев, що може призвести до забруднення ґрунту, навіть до самого Дніпра. Радіоактивність може розповсюджуватись через воду або повітря, але найбільша небезпека полягає у споживанні продуктів харчування, особливо ягід та грибів, які продовжують збирати в зоні, а також дичини.

ЗУПИНКА СТАНЦІЇ — ТАК, АЛЕ КОЛИ ТА ЯКОЮ ЦІНОЮ?

Міжнародне співтовариство вимагає остаточної заупинки атомної станції та реконструкції саркофага. Але має

жає заступник міністра Володимир Холоша. Думка пересічного чорнобильця ще більш відверта: «Французи, наприклад, завжди кричать, що необхідно закрити нашу станцію до кінця 2000 року, маючи в той же час 58 реакторів». Але уряд України 29 березня минулого року ухвалив рішення щодо закриття станції до кінця 2000 року та підготовки протягом наступного часу відповідної технічної програми. Водночас у Києві очікують на дотримання країнами групи G-7 своїх обіцянок. Виплата коштів на завершення будівництва двох нових атомних станцій, які мають компенсувати втрати потужностей, спричинені закриттям Чорнобильської АЕС.

В Україні вважають, що для цього необхідні кошти у розмірі 3,1 млрд. дол., але

ЧОРНОБИЛЬСЬКА ЗОНА—2000

обіцяні з самого початку групою країн G-7 «золоті гори» зараз є предметом нових переговорів. Зокрема, не викликає ентузіазму світового співтовариства будівництво двох нових станцій через погані технічні характеристики графітового реактора радянського типу РБМК. Не кращі справи з саркофагом. В Чорнобилі нагадують, що він був споруджений, щоб функціонувати протягом 30 років. Але його спорудження відбувалося таким успіхом, що будь-які перевірки, зокрема на рівні збірки, були неможливі, хоча б через безпеку викидів радіації. Сьогодні експерти говорять про витоки та небезпеку руйнування. В Україні називають суму у розмірі 769 млн. дол., необхідну для поновлення саркофага. Водночас обіцяні дотепер кошти не перевищують 396 млн. дол. У травні ц. р. у Берліні відбудеться конференція країн-донорів G-7 та Європейського співтовариства.

Л. НІКОЛЕ.

Витяг з репортажу «LE TEMPS», 10 квітня 2000 року.